

COMMENTAAR

Onfris budget

Het nieuwe team van Friese gedeputeerden eist financiële discipline van de Statenleden. Uitstekend idee. Om te beginnen zouden de volksvertegenwoordigers beslag kunnen leggen op de 5 miljoen euro die Gedeputeerde Staten zichzelf hebben toegekend aan regelvrij strooigeld.

Vandaag debatteren de Friese Staten over het nieuwe bestuursakkoord van BBB, FNP, CDA en CU. Meest opvallende op financieel terrein is het enorme gemak waarmee de nieuwe ploeg een greep in de algemene reserves doet, de spaarpot die bij de provincie Vrij Aanwendbare Reserve heet: 175 miljoen in vier jaar tijd wordt er uitgeschud. Er blijft slechts 10 miljoen euro achter, het absolute minimum dat nodig is om tegenvallers op te vangen.

Gelijke monniken, gelijke kappen. Moeilijker is het niet

Wordt er ook aangevuld? Iets. GS willen 13 miljoen euro storten die ze als aandeelhouder van Windpark Fryslân hopen te krijgen. En verder? Ze dromen van meevallers uit het Provinciefonds, dividendinkomsten, Rijk en Europa. Met financiële discipline heeft het niets te maken. Zo kan iedere hobbyist politiek bedrijven.

Waar al die spaarcenten precies aan op gaan, blijft in veel gevallen verontrustend vaag. GS verdoezelen dat door ferm van 'investeren' te spreken. Bij zo'n term mag je per reservering een doordacht plan verwachten met minimaal inzicht in beoogde resultaten en risico's. Maar nee, zakelijker dan wat holle kreten wordt het op de meeste pagina's van het Bestuursakkoord niet.

Voor de volksvertegenwoordigers blijft maar heel weinig financiële speelruimte over.

Tegelijkertijd eisen GS van hen juist wél dat ze exact aangeven waar ze geld vandaan halen als ze een motie of een amendement indienen. 'Anders voeren we het niet uit', dreigen ze. Dat is meten met twee maten.

Het is zelfs nog schaamtelozer dan dat. De vijf gedeputeerden hebben zichzelf namelijk 5 miljoen euro aan strooigeld toegekend, ieder 250.000 euro per jaar. In hun eigen vaagtaal 'gebiedsbudget voor lokale impulsen'. Ook te begrijpen als: de individuele gedeputeerde heeft mandaat om in afwijking met de normale financiële spelregels uitgaven te doen.

Statenleden, ook als ze meedoen in de coalitie, zouden hier een dikke stok voor moeten steken. Zo'n budget is onfris, het is spelbederf. Niemand in Friesland met subsidiewensen moet afhankelijk zijn of zich afhankelijk voelen van de welwillendheid of de luimen van een gedeputeerde. Een afwijzing moet niet gebonden zijn, ook niet vermeend, aan een eventueel te vereffenen rekening uit het verleden of een toekomstige afhankelijkheidsrelatie. Die twee liggen in onze kleine provincie altijd op de loer. Als zo'n compromitterende prikkel niet de bedoeling is, moeten GS die gewoon niet uitzenden.

Bij een normaal democratisch proces horen objectieve, voor iedereen verifieerbare regels en afwegingen. Gelijke monniken, gelijke kappen. Moeilijker is het niet.

Friesland heeft geen hulpsinterklazen nodig, maar degelijke bestuurders met een gezond financieel bewustzijn.

IRENE OVERDUIN
commentaar@lc.nl

gurbe

Net sketten is altyd mis

Tour de La Haye

Welkom, dames en heren, bij dit live-verslag van de zeventiende etappe in de Tour de La Haye. Die voert de renners van Pluche-Placquère naar de aankomst op de Col de la Fonction-Ailleurs, een berg van de buitencategorie. Voor ons volgt Sebastiaan Timmerman de verrichtingen vanaf de motor. Sebas, er is meteen vanuit Pluche een grote groep ontsnapt, hè? „Klopt. Onder de vroege vluchtters de man in de leiderstrui, de routinier Rutte, die gezelschap heeft van Kaag, uit de zo geplaagde ploeg van D66, en Schouten. Maar intussen hebben zich ook Ellemeet en een handvol renners van het CDA bij de ontsnapping aangesloten: Hoekstra, Heerma, De Jonge, Van Rij en Bruins Slot. Die CDA'ers zijn erkende dalers, maar kunnen ze ook klimmen?”

Alleen maar verliezers

Gerechtigheid was het doel, maar was het dat nu echt? In Rottevalle streden vv Hardegarijp en Heerenveense Boys om de winst, maar winnaars waren er niet.

TEKST MARISSA DE JONG
FOTO'S HENK JAN DIJKS

Vijf minuten duurde het maar. De ene penaltyserie is de andere niet, zo bleek. Binnen luttele minuten was alles anders voor vv Hardegarijp: van handhaving naar degradatie. Lars Koelma schoot Heerenveense Boys onberispelijk naar de zo begeerde tweede klasse. Er werd gejuicht, maar of iedereen er echt blij mee was? „Nee, niemand”, zei doelman Bas Doosje resoluut.

Onrecht is de rode draad in dit verhaal. Gelijk na de wedstrijd op 17 juni was Heerenveense Boys weliswaar teleurgesteld door het verlies, maar hing er nog steeds een strijdbare sfeer. Rondom de kleedkamers liepen spelers rond, met hun vingers wijzend naar een beeldscherm. Daarop stonden de reglementen, de vinger rustte op die ene regel.

DIE ENE REGEL

‘Wanneer een team aan het eind van de wedstrijd, voor of tijdens de strafschoppenserie een groter aantal spelers heeft dan de tegenstander, dan moet dat team het aantal verminderen totdat het gelijk is aan het aantal van de tegenstander.’

Oftewel: de scheidsrechter had het aantal penaltynemers van Hardegarijp ook terug moeten brengen tot tien, omdat Heerenveense Boys in de wedstrijd een rode kaart had gekregen. Dat gebeurde niet, dus nam Jorrit Gielstra namens Hardegarijp de tiende penalty in de slopende reeks, terwijl even later doelman Doosje voor Heerenveense Boys aan moest treden. Doelman Darius Veenstra stopte diens strafschop en was het middelpunt van de feestvreugde, maar had officieel even daarvoor dus zelf een strafschop moeten nemen, in plaats van Gielstra.

„Er is iets misgegaan, ik had geen penalty hoeven nemen”, zo begreep Doosje het toen. Het bleek anders te liggen, maar één ding was zeker: er is iets niet gegaan zoals het moest. Gedreven door dat gevoel van onrecht stapte Heerenveense Boys naar de KNVB. Die besloot een paar dagen later: deze reeks moet opnieuw worden gespeeld.

GEEN SCHULD

Gerechtigheid voor Heerenveense Boys, dat zo na verscheidene keren in de nacompetitie om promotie gestrand te zijn, toch de tweede klasse in zicht hield. Maar enigszins beschaamd waren ze ook bij die club: Hardegarijp had immers niks misdaan. „Beide clubs hebben hier geen schuld aan”, vertelde voorzitter Gatzke-Rommert van der Meer gelijk. Het was de schuld van de arbitrage, de schuld van de KNVB.

In Hurdegaryp sloeg het nieuws in als een bom. Natuurlijk hadden ze het geroezemoes na de wedstrijd wel meegekregen. Het zal wel loslopen, dachten ze. Het was feest, want door de laatste drie wedstrijden in de competitie te winnen én nog eens drie nacompetitiewedstrijden, handhaafde de ploeg zich. Van een directe degradatieplaats naar handhaving, het kon niet op. „De jongens hebben vijf dagen lang gedacht dat ze een huzarenstukje hebben afgeleverd”, stelde voorzitter Anton Postema van Hardegarijp.

Hoe anders was het op die bewuste woensdag. Een telefoontje van de KNVB rond het

Freek Jan Oosterhuis is kansloos bij de laatste strafschop van Lars Koelma.

Doelman Bas Doosje stopt de laatste penalty van Hardegarijp.

middaguur. Ongeloof en onrecht. „Ik weet niet hoe ik dit aan de jongens moet gaan vertellen”, stamelde Postema. Toen het besef er was, volgde de strijdbaarheid. Tot in de rechtszaal aan toe.

HET DEKSEL OP DE NEUS

Een bezwaar, een kort geding, maar toch weer het deksel op de neus. Gesterkt door de gedachte dat het recht dan maar op het veld moest zegevieren, maakten vier Hardegarijpspelers in Rottevalle dinsdag de gang naar de penaltystip.

Muisstil was het, op een kleine succeswens na, terwijl Hardegarijp had gehoopt op een heksenketel, wetende dat de publieke opinie in zijn voordeel was.

De KNVB wilde de serie aan de ene kant zo snel mogelijk achter de rug hebben, maar hield zich afzijdig als het ging over het meest kritieke punt: wel of geen publiek? De twee clubs én de club waar de serie georganiseerd zou worden waren aansprakelijk voor de veiligheid, de KNVB niet, zo stelde de bond nadrukkelijk. Dus bleef er één optie over: zonder publiek. „Dit is te groot geworden om voor ons als amateurclubs te controleren”, meende Postema.

Dus werkte Hardegarijp aan alles waar de club wél invloed op had. Trainen op strafschoppen, een gefingeerde penaltyserie na een oefenwedstrijd tegen Leovardia (die werd gewonnen). Heerenveense Boys deed dat eigenlijk juist niet. „Iedereen moest gewoon voor zichzelf weer een hoek kiezen en met overtuiging schieten”, aldus Doosje. Vlak voor aanvang van de penaltyserie was de sfeer ontspannen, bijna lacherig. Bij de Boys ging er rustig een balletje rond en rondde iedereen een keertje af. Bij Hardegarijp stonden pionnen klaar voor een oefening en later ook een afrondingsoefening.

„Wy hawwe wol sokssawat fan: wat it ek wurdt, it sil wol”, zei trainer Klaas de Jong vooraf. „It is hiel slim foar Hurdegaryp. Mar wy binne reglemintêr beneidied, moatte je dêr dan niks oan dwaan? Nee.”

Voetballers van Heerenveense Boys vliegen elkaar in de armen: nu winnen ze de penaltyserie wél.

Toen de spelers eenmaal weer op die middenlijn stonden, was de spanning wel om te snijden. Desondanks gingen beide teams voortvarend van start. Rudy van der Veer, Thiemen Pen, Jorn Jongsma, Dennis Otter: allemaal raak. Na de eerste misser van Edde Wolters namens Hardegarijp ging het mis. Kevin Regts

schoot raak voor de Boys, waarna Idwer Steringa's penalty door Doosje werd gekeerd. Gevloek vanuit de dug-out van Hardegarijp, waar alle andere spelers zich hadden verzameld. Na het schot van Lars Koelma was het klaar. Een gejuich barstte los, gevolgd door „snel naar de kleedkamer!”. Doosje: „Dat hadden we afge-

sproken: even juichen, dat was ook meer opluchting. Maar daarna zo snel mogelijk naar de kleedkamer, uit respect voor Hardegarijp.”

Bij Hardegarijp bleef het stil. Een kwartier na afloop stonden beide 'kampen' tegen de railing geleund, zo'n 10 meter bij elkaar vandaan. De tranen stonden bij sommige spelers nog in de

ogen. „Het allerergste vind ik wel dat ze dan winnen en met zijn allen gaan juichen”, zei Jongsma. „Je komt hier in de hoop dat toch niet alles tegenzit, maar dan verlies je toch. Jammer, onnodig en zonde dat het zo gelopen is.”

'SLAAT ALLEMAAL NERGENS OP'

„Gekkenhuis”, zo beschreef Doosje het naderhand. „Het geeft zo'n dubbel gevoel. Hardegarijp heeft er zo hard voor gewerkt en dan degradeer je zo. Uit de grond van mijn hart: ik hoop dat ze snel weer promoveren.” Hij wist zich moeilijk een houding te geven. „De KNVB heeft er zo'n ontiegelijk potje van gemaakt en twee clubs benadeeld. Hardegarijp heeft het echt zwaarder dan wij gehad. Maar uiteindelijk slaat het allemaal nergens op. Daarom ben je eigenlijk niet echt blij dat je promoveert.”

De Boys zagen een uitweg uit die vermaleddigde derde klasse en grepen die met beide handen aan. Ze wisten niet wat er allemaal achter weg zou komen en leefden in de veronderstelling dat de KNVB ze misschien wel allebei zou laten promoveren. Volgens de KNVB een onmogelijke optie, want „dan komt de voetbalpiramide in gevaar”. Dus liet de bond de clubs zoeken naar een oplossing, speuren naar een locatie om dit voor eens en voor altijd uit te vechten.

EEN WINNAAR?

Een nieuw arbitraal trio én een vertegenwoordiger zou de bond regelen, voor de rest was alles aan de clubs. Het resultaat? Twee teams die tegenover elkaar stonden voor een zenuwslopende penaltyreeks, beide gedreven door onrecht. Een gevoel van onrecht, niet eens jegens elkaar, maar tegen de grote boze voetbalbond.

De winnaar? Die was er eigenlijk niet. De KNVB verloor een stuk geloofwaardigheid, de Boys leden gezichtsverlies en gaan met het schaamrood op de kaken de tweede klasse in. Geen winnaar, maar wel één grote verliezer: Hardegarijp bleef gebroken achter.

Spelers van Hardegarijp druipen af na de verloren penaltyserie.